

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ

**Державна установа Інститут регіональних досліджень імені М. І.
Долішнього НАН України»**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Директор ІРД НАН України

д-р екон. наук, професор

_____ Тарас ВАСИЛЬЦІВ

« _____ » _____ 2026 р.

Порядок користування обладнанням Центру колективного користування науковим обладнанням ДУ «Інститут регіональних досліджень імені М. І. Долішнього НАН України»

1. Загальні положення

1.1. Цей Порядок визначає умови та процедуру доступу до обладнання Центру колективного користування науковим обладнанням ДУ «Інститут регіональних досліджень імені М. І. Долішнього НАН України» (далі – Центр), правила його використання, права та обов'язки користувачів, а також відповідальність за порушення встановлених вимог.

1.2. Користування обладнанням Центру здійснюється для проведення наукових досліджень, виконання наукових і науково-технічних проєктів, підготовки та проведення наукових заходів, здійснення дослідницької, освітньої та іншої діяльності відповідно до призначення обладнання.

1.3. Доступ до обладнання Центру здійснюється на засадах відкритості, рівності користувачів, раціонального використання ресурсів, дотримання правил експлуатації та вимог безпеки.

1.4. Користування обладнанням може здійснюватися безоплатно або на платній основі відповідно до законодавства України, Положення про Центр, внутрішніх документів Інституту та укладених договорів.

1.5. Конкретні умови користування окремими видами обладнання визначаються з урахуванням його технічних характеристик, призначення, режиму роботи, вимог виробника та встановлених правил безпеки.

2. Користувачі обладнання

2.1. Користувачами обладнання Центру можуть бути:

- наукові працівники та інший персонал ДУ «Інститут регіональних досліджень імені М. І. Долишнього НАН України»;
- наукові та науково-педагогічні працівники інших наукових установ і закладів освіти;
- аспіранти, докторанти, молоді вчені та інші дослідники;
- здобувачі вищої освіти – за погодженням та під наглядом відповідального працівника;
- наукові установи;
- заклади вищої освіти;
- юридичні особи, що здійснюють наукову, науково-технічну або інноваційну діяльність;
- інші суб'єкти наукової та науково-технічної діяльності відповідно до законодавства України;
- інші суб'єкти господарювання, з якими укладено договори про співробітництво.

2.2. Для окремих видів обладнання доступ може бути обмежений з огляду на його технічні характеристики, вимоги безпеки або необхідність спеціальної кваліфікації користувача.

3. Подання заявки на користування обладнанням

3.1. Для отримання доступу до обладнання користувач подає заявку до Центру у встановленій формі.

3.2. У заявці зазначаються:

- прізвище, ім'я та по батькові користувача або найменування установи чи організації;
- контактні дані;
- мета використання обладнання;
- вид запланованої роботи або дослідження;
- необхідне обладнання;
- бажані дата та час користування;
- орієнтовна тривалість роботи;
- інша інформація, необхідна для організації роботи.

3.3. Заявка може подаватися в електронній або іншій формі, визначеній Центром.

3.4. За необхідності до заявки можуть додаватися опис дослідницького завдання, технічні вимоги, проєкт або інші матеріали, необхідні для оцінки можливості виконання запланованої роботи.

4. Розгляд заявок та планування роботи

4.1. Заявки розглядаються відповідальною особою Центру з урахуванням технічних можливостей обладнання, його завантаженості та відповідності запланованих робіт призначенню обладнання.

4.2. Час користування обладнанням погоджується з користувачем та вноситься до відповідного графіка.

4.3. У разі надходження декількох заявок на один і той самий період часу пріоритет може надаватися:

- роботам, що виконуються в межах наукових і науково-технічних проєктів;
- державним та академічним науковим програмам;
- міжнародним науковим проєктам;
- спільним дослідженням Інституту та інших наукових установ;
- роботам, що мають важливе наукове або суспільне значення.

4.4. Центр повідомляє користувача про погодження заявки, запропонований час роботи або неможливість виконання заявки із зазначенням відповідних причин.

5. Допуск до роботи з обладнанням

5.1. До початку роботи користувач зобов'язаний ознайомитися з цим Порядком, правилами експлуатації відповідного обладнання та вимогами безпеки.

5.2. За необхідності користувач проходить відповідний інструктаж щодо користування обладнанням.

5.3. Робота з обладнанням, яке потребує спеціальних знань або навичок, здійснюється користувачем самостійно лише за умови підтвердження відповідної кваліфікації або під наглядом керівника Центру.

5.4. Центр має право не допустити користувача до роботи з обладнанням у разі:

- відсутності необхідної кваліфікації;
- непроходження обов'язкового інструктажу;
- порушення правил безпеки;
- невідповідності запланованої роботи призначенню обладнання;
- наявності інших обставин, що можуть створити загрозу для обладнання, користувача або інших осіб.

6. Правила користування обладнанням

6.1. Користувач зобов'язаний:

- використовувати обладнання виключно за його призначенням;
- дотримуватися інструкцій виробника та правил експлуатації;
- дотримуватися вимог охорони праці, пожежної безпеки та інших встановлених вимог безпеки;
- дбайливо ставитися до обладнання;
- не здійснювати самостійного ремонту, модифікації або втручання в конструкцію обладнання;
- не змінювати налаштування обладнання, якщо такі зміни не передбачені умовами роботи або відповідною інструкцією;
- не передавати обладнання іншим особам без погодження з керівником Центру;
- негайно повідомляти керівника Центру про виявлені несправності, пошкодження або інші проблеми в роботі обладнання;
- після завершення роботи залишити обладнання та робоче місце у належному стані.

6.2. Користувач має право отримати від керівника Центру необхідну інформацію щодо порядку роботи з обладнанням та його технічних можливостей.

6.3. Користувач не має права використовувати обладнання для виконання робіт, які можуть призвести до його пошкодження, виходу з ладу або створення небезпеки для людей чи майна.

7. Скасування або перенесення роботи

7.1. У разі неможливості використання обладнання у погоджений час користувач зобов'язаний завчасно повідомити Центр.

7.2. У разі технічної несправності обладнання, аварійної ситуації або інших обставин, що унеможливають проведення запланованої роботи, Центр може перенести погоджений час користування на інший період.

7.3. У разі систематичного порушення користувачем встановленого порядку Центр має право тимчасово обмежити або припинити доступ такого користувача до обладнання.

8. Порядок дій у разі несправності або пошкодження обладнання

8.1. У разі виявлення несправності, пошкодження або некоректної роботи обладнання користувач зобов'язаний:

1. негайно припинити роботу з обладнанням, якщо подальше використання може призвести до його пошкодження;
2. повідомити керівника Центру;
3. не здійснювати самостійного ремонту або втручання в конструкцію обладнання;
4. надати керівнику Центру необхідну інформацію про обставини виникнення несправності або пошкодження.

8.2. Факт пошкодження обладнання за необхідності фіксується керівником Центру.

8.3. У разі необхідності проводиться технічне обстеження або діагностика обладнання для встановлення характеру пошкодження та причин його виникнення.

8.4. За необхідності для визначення розміру завданої шкоди може проводитися оцінка вартості ремонту, відновлення або заміни пошкодженого обладнання чи його складових частин.

9. Відповідальність користувачів

9.1. Користувач несе відповідальність за дотримання вимог цього Порядку, правил експлуатації обладнання, інструкцій виробника, вимог охорони праці, пожежної безпеки та інших встановлених вимог під час користування обладнанням Центру.

9.2. У разі пошкодження, знищення або втрати обладнання чи його складових частин з вини користувача користувач несе відповідальність та зобов'язаний відшкодувати завдану шкоду в порядку та розмірі, визначених законодавством України та відповідними договорами.

9.3. Відповідальність користувача може наставати, зокрема, у разі пошкодження обладнання внаслідок:

- умисних дій;
- недбалого або необережного поводження;
- використання обладнання не за призначенням;
- порушення інструкцій з експлуатації;
- самовільного втручання в конструкцію або програмне забезпечення обладнання;
- передачі обладнання іншій особі без відповідного дозволу;
- інших винних дій або бездіяльності користувача.

9.4. Якщо встановлено, що пошкодження обладнання сталося внаслідок порушення користувачем правил експлуатації або інших винних дій чи бездіяльності користувача, питання щодо відшкодування завданої шкоди вирішується відповідно до законодавства України.

9.5. Розмір завданої шкоди визначається з урахуванням характеру пошкодження, вартості ремонту, вартості необхідних для відновлення комплектуючих, а у разі неможливості відновлення обладнання – його вартості, визначеної відповідно до законодавства.

9.6. Користувач не несе відповідальності за несправність або пошкодження обладнання, якщо вони виникли внаслідок:

- природного зносу;
- технічної несправності;
- виробничого дефекту;
- обставин, які не залежать від користувача;
- належного використання обладнання відповідно до його призначення та встановлених правил.

9.7. У разі встановлення вини користувача питання щодо відшкодування завданої шкоди може вирішуватися шляхом ремонту, відновлення, заміни пошкоджених складових частин або іншого способу, що не суперечить законодавству України.

9.8. Якщо користування обладнанням здійснюється на підставі договору, відповідальність сторін визначається також умовами відповідного договору.

9.9. Працівники Інституту, які користуються обладнанням Центру у зв'язку з виконанням трудових обов'язків, несуть відповідальність відповідно до законодавства про працю, внутрішніх документів Інституту та умов відповідних договорів.

9.10. У разі порушення правил користування обладнанням Центр має право тимчасово обмежити або припинити доступ відповідного користувача до обладнання.

10. Результати роботи та використання отриманих матеріалів

10.1. Результати досліджень, отримані із використанням обладнання Центру, використовуються відповідно до законодавства України, умов договорів та інших документів, що регулюють виконання відповідних робіт.

10.2. У наукових публікаціях, звітах, презентаціях та інших матеріалах рекомендується зазначати факт використання обладнання Центру.

10.3. Питання авторства, прав інтелектуальної власності, конфіденційності та використання результатів досліджень визначаються відповідно до законодавства України та умов відповідних договорів.

11. Платне користування та надання послуг

11.1. У випадках, передбачених законодавством, користування обладнанням та послуги Центру можуть надаватися на платній основі.

11.2. Платні послуги надаються на підставі відповідного договору.

11.3. Вартість послуг визначається відповідно до законодавства України та затверджених в Інституті розрахунків, тарифів або кошторису.

11.4. Перелік платних послуг та інформація про їх вартість оприлюднюються на вебсайті Центру або Інституту в установленому порядку.

12. Контроль за користуванням обладнанням

12.1. Контроль за дотриманням цього Порядку здійснюють керівник Центру.

12.2. Центр веде облік заявок та, за необхідності, облік фактичного використання обладнання.

12.3. Для окремих видів обладнання може вестися журнал користування, електронний реєстр або інша форма обліку.

12.4. За результатами користування обладнанням керівник Центру може здійснювати перевірку його стану та комплектності.

13. Прикінцеві положення

13.1. Цей Порядок є складовою частиною документів, що регламентують діяльність Центру колективного користування науковим обладнанням ДУ «Інститут регіональних досліджень імені М. І. Долішнього НАН України».

13.2. Перед початком роботи користувач зобов'язаний ознайомитися з цим Порядком та правилами експлуатації відповідного обладнання.

13.3. Подання заявки на користування обладнанням та/або початок роботи з обладнанням означає підтвердження користувачем ознайомлення з установленними правилами, якщо інше не передбачено законодавством або договором.

13.4. Зміни та доповнення до цього Порядку вносяться в установленому Інститутом порядку.

13.5. Питання, не врегульовані цим Порядком, регулюються законодавством України, Статутом ДУ «Інститут регіональних досліджень імені М. І. Долішнього НАН України», Положенням про Центр та іншими внутрішніми документами Інституту.